

A.V.E.SOCIETYS
DEGLOOR COLLEGE DEGLOOR
DEPARTMENT OF
POLITICAL SCIENCE
B.A. SECOND YEAR

Idealism
आदर्शवाद

प्रा.डॉ. लक्षटे रत्नाकर बाबुराव
विभाग प्रमुख व सहयोगी प्राध्यापक
पदवी व पदवुत्तर राज्यशास्त्र विभागप्रमुख
देगलूर महाविद्यालय देगलूर
ता.देगलूर जि.नांदेड ४३१७१७
इमेल : ratnakarлакshete1@gmail.com
Mobile No.: 9423439276

Paradigms प्रतिमान

- Paradigm

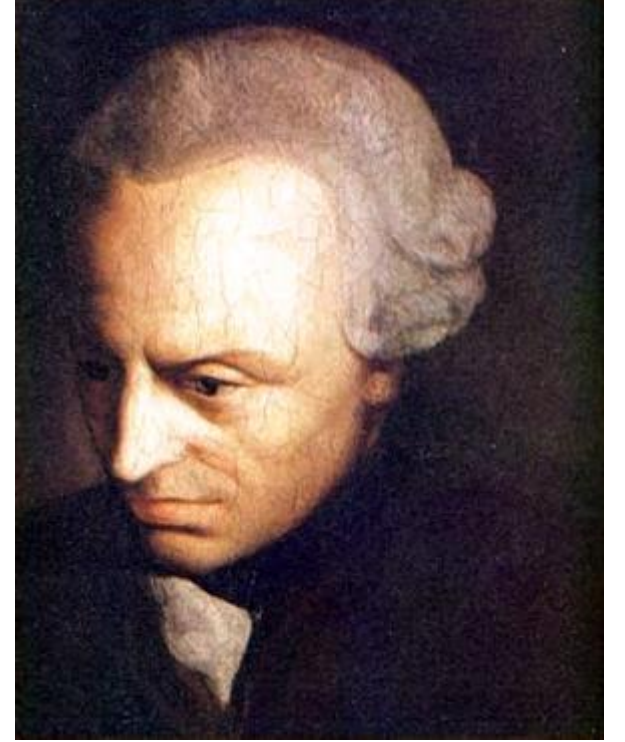
- एक बौद्धिक चौकट जी एखाद्या घटनेच्या संचाबद्दल एखाद्याच्या विचारांची रचना करते
- एक "संज्ञानात्मक नकाशा" जो वास्तविकतेचे आयोजन करण्यात आणि अनेक घटनांमधून अर्थ प्राप्त करण्यास मदत करतो
- वेगवेगळे नमुने वास्तविकतेचे वेगवेगळे मॉडेल किंवा जगाचे दृश्य देतात
- वेगवेगळ्या गोष्टींवर काही गोष्टींकडे लक्ष केंद्रित करण्याचा आणि इतरांपासून दूर राहण्याचा प्रभाव असतो

International Relations Paradigms

- Idealist आदर्शवादी
- Realist वास्तववादी
- Identify ओळख
- Marxist मार्क्सवादी
- जागतिकतावादी Globalist

Idealist आदर्शवादी

- 14 व्या शतकाच्या सुरुवातीला इटालियन कवी दौंते यांनी "माणसाची सार्वभौमिकता" लिहिले आणि एक एकीकृत जागतिक राज्याची कल्पना केली
- इमॅन्युएल कांत यांनी असा यक्तिवाद केला की चांगल्या गोष्टी करणे हा स्वतःचा शेवट आहे, त्याऐवजी दुसऱ्या टोकाला जाण्याचे साधन आहे

Idealist

- संघर्ष कमी करण्याची आणि राष्ट्रांमध्ये जास्तीत जास्त सहकार्य करण्याची आशा आहे
- आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या कायदेशीर-औपचारिक पैलूंवर लक्ष केंद्रित करा, जसे की आंतरराष्ट्रीय कायदा आणि आंतरराष्ट्रीय संस्था
- तसेच मानवी हक्कांसारख्या नैतिक समस्यांवर लक्ष केंद्रित करा

केस स्टडी: वुड्रो विल्सन आणि
चौदा गुण

Paris Peace Conference

पॅरिस शांतता परिषद

- WWI नंतर यदधानंतरचा बंदोबस्त निश्चित करण्यासाठी 1919 मध्ये पॅरिसमध्ये विजयी शक्तींची बैठक झाली
- केंद्रीय शक्तींच्या प्रतिनिधींना उपस्थित राहण्याचे आमंत्रण नव्हते
- रशियन लोकांना उपस्थित राहण्याचे आमंत्रण नव्हते
- फ्रेंच, ब्रिटिश आणि अमेरिकन लोकांचे या परिषदेवर वर्चस्व होते

Georges Clemenceau (France),
Lloyd George (Britain), and
Woodrow Wilson (US) at
Versailles

Woodrow Wilson

- अमेरिकेचे राष्ट्राध्यक्ष वडो विल्सन यांना त्यांच्या आदर्शवादी जागतिक दृष्टिकोनावर परिणाम करणारे रचनात्मक अनुभव होते
- त्यांचा जन्म 1856 मध्ये व्हर्जिनियामध्ये झाला होता आणि त्यांनी गृहयुद्धाचा नाश पाहिला होता
- तो प्रेस्बिटेरियन मंत्र्याचा मुलगा होता आणि तो धर्माभिमानी होता
- तो एक बुद्धिजीवी होता, प्रिन्स्टन (नंतर न्यू जर्सी कॉलेज) आणि व्हर्जिनिया लॉ स्कूल विद्यापीठातून पदवीधर होता आणि नंतर जॉन्स हॉपकिन्स विद्यापीठात डॉक्टरेट मिळवत होता
- राज्यशास्त्राचे प्राध्यापक आणि प्रिन्स्टनचे अध्यक्ष म्हणून त्यांची शैक्षणिक कारकीर्द होती

Woodrow Wilson

- अध्यक्ष म्हणून, विल्सन यांनी सामाजिक जागरूक कार्यद्वाराचे समर्थन केले ज्याने शुल्क कमी केले, फेडरल आयकर पदवी प्राप्त केली, अधिक लवचिक पैशाचा परवठा निर्माण केला, अन्यायकारक व्यवसाय पद्धती प्रतिबंधित केल्या, बालकामगार प्रतिबंधित केले आणि आठ तासांच्या दिवसापर्यंत मर्यादित रेलरोड कामगार
- “त्याने आम्हाला युद्धापासून दूर ठेवले” या घोषणेने त्यांनी पुन्हा निवडणूक जिंकली

Fourteen Points चौदा गुण

- पॅरिस शांतता परिषद सुरू होण्याच्या एक वर्ष आधी विल्सनने शस्त्रसंधीसाठी प्रस्तावित आधार म्हणून त्याचे "चौदा गुण" जाहीर केले होते
- कायद्याचा आदर, सामायिक वैश्विके मल्यांची स्वीकती आणि आंतरराष्ट्रीय संस्थांच्या विकासावर आधारित एक नवीन जागतिक व्यवस्था निर्माण करायची आहे अशा विचारसरणीचे प्रतिनिधित्व केले.

Fourteen Points

- Wilson envisioned:
 - शांततेचे खुले करार, उघडपणे येथे आले,
 - शांततेत आणि युद्धात समुद्रावर नेव्हिगेशनचे पूर्ण स्वातंत्र्य,
 - सर्व आर्थिक अडथळे दूर करणे आणि सर्व राष्ट्रांमध्ये व्यापार परिस्थितीची समानता प्रस्थापित करणे,
 - राष्ट्रीय शस्त्रास्त्रांमध्ये कपात करण्यासाठी पुरेशी हमी,
 - नियंत्रक सरकार आणि वसाहती लोकसंख्येच्या हितांना समान वजन देण्यासाठी वसाहती विवादांचे समायोजन, आणि
 - "राष्ट्रांच्या सामान्य संघटने" साठी आवाहन

Fourteen Points

- अनेकांनी विल्सनचे चौदा गुण अतिरेकी आदर्शवादी मानले
- मित्र राष्ट्रांसाठी, त्यांनी पराभूत राष्ट्रांचे प्रदेश आणि मालमत्ता आपसात वाटण्यासाठी केलेल्या गुप्त युद्धकाळातील करारांशी संघर्ष केला.
- पराभूत शक्तींसाठी, नंतर त्यांच्यावर लादले जाणारे कठोर करार नक्कीच चौदा गुणांच्या भावनांचे उल्लंघन करतात असे दिसते

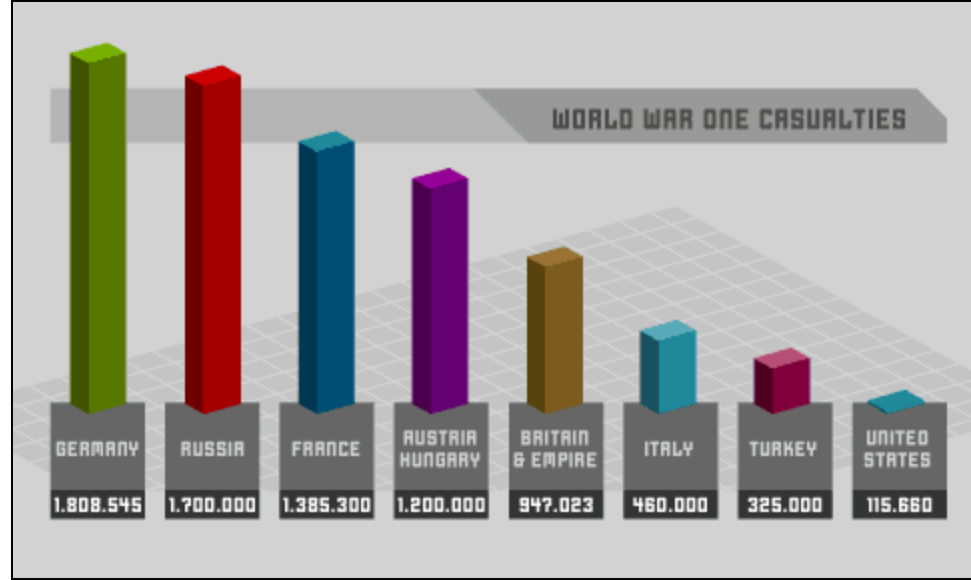
Treaty of Versailles (1919)

व्हर्सायचा करार

- विल्सनच्या आंतरराष्ट्रीय सहकार्यावर आणि शांततेवर लक्ष केंद्रित करण्याच्या उलट, फ्रेंचांना विशेषतः जर्मन लोकांवर कठोर अटी लादण्याची इच्छा होती
- धोका म्हणून जर्मनीचा नाश करायचा किंवा कायमेचा कमकुवत करायचा होता
- अमेरिकन आणि ब्रिटीश/फ्रेंच मतांमध्ये काही फरक नक्कीच त्यांच्या युद्धकाळातील अनुभवांवरून शोधला जाऊ शकतो

Treaty of Versailles (1919)

- अमेरिका यद्घात तलनेने उशिरा दाखल झाली होती आणि फ्रेंच आणि ब्रिटिशांनी जवळजवळ हानी सहन केली नाही
- अमेरिकेने स्वतःमध्ये आणि कोणत्याही संभाव्य शत्रूंमध्ये अटलांटिक आणि पॅसिफिक महासागर देखील होते

Treaty of Versailles (1919)

- सरतेशेवटी, फ्रेंच आणि ब्रिटिश दृष्टिकोन प्रबळ झाला
- व्हर्सायचा परिणामी करार अतिशय दंडात्मक होता आणि सहकार्याने नव्हे तर जर्मनीला कमकुवत करून शांतता राखण्याचा प्रयत्न केला
- जर्मन लोकांना नौदल आणि हवाई दल नाकारले आणि त्यांच्या सैन्याचा आकार 100,000 सैन्यापर्यंत मर्यादित केला
- जर्मनी आणि ऑस्ट्रियाला कोणत्याही प्रकारच्या राजकीय संघात प्रवेश करण्यापासून रोखले
- युद्धाची भरपाई देण्याची आवश्यकता होती

League of Nations लीग ऑफ नेशन्स

- विल्सनच्या चौदा गुणांमधून काय टिकले ते "राष्ट्रांच्या सामान्य संघटने" साठी त्याने केलेले आवाहन
- 42 मूळ सदस्यांसह लीग ऑफ नेशन्सच्या कराराच्या परिणामी
- अमेरिकेने कधीही लीगमध्ये सामील झाले नाही कारण सिनेटने ते नाकारले
- 1940 पर्यंत लीग संपुष्टात आली

1919 British cartoon criticizing the failure of the United States to join the League of Nations

League of Nations

- दोन दोषांमुळे लीग ऑफ नेशन्स अप्रभावी होते:
- लवादाद्वारे आंतरराष्ट्रीय विवाद सोडवण्यासाठी डिझाइन केलेले असले तरी, त्याचे निर्णय अंमलात आणण्याची शक्ती नव्हती
- सामूहिक सुरक्षेचा त्याचा मूलभूत आधार कधीच पूर्ण झाला नाही कारण कोणत्याही वेळी एक किंवा अधिक महान शक्ती लीगशी संबंधित नसल्या.
- असे असले तरी त्याने पॅटर्नची स्थापना केली आणि संयुक्त राष्ट्रांसाठी एक मॉडेल म्हणून काम केले

Woodrow Wilson

- शेवटपर्यंत एक आदर्शवादी, जेव्हा विल्सनला लीग ऑफ नेशन्सच्या व्यावहारिकतेबद्दल प्रश्न विचारण्यात आला, तेव्हा त्याने घोषित केले, "जर ते कार्य करत नसेल तर ते कार्य करायला हवे."
- जग कसे असावे यापेक्षा प्रत्यक्षात कसे असावे याबद्दल आदर्शवाद्यांचा अधिक रस असतो
- ते त्या क्षणाचे वास्तव एकमेव संभाव्य वास्तव मानत नाहीत